Uroczystość Świętej Rodziny: Jezusa, Maryi i św. Józefa

1. Dzisiaj przeżywamy **Uroczystość Świętej Rodziny: Jezusa, Maryi i św. Józefa**. Zapraszamy na nieszpory o 15.00.

2. We wtorek kończy się **Rok Pański 2024**. Zapraszamy na Mszę św. dziękczynną z nabożeństwem przebłagalnym o 17.00.

3. W środę rozpoczynamy **Nowy Rok Pański 2025**. Jest to dzień poświęcony **Świętej Bożej Rodzicielce Maryi oraz Światowy Dzień Modlitw o Pokój**. Zapraszamy na **Nieszpory noworoczne** o 15.00. Porządek Mszy św. niedzielny, bez Mszy o 07.00.

4. W tym tygodniu przypada **I czwartek, piątek i sobota miesiąca**. W czwartek po Mszy wieczornej adoracja Najświętszego sakramentu do 18.30.

5. W sobotę na Mszę o 7.00 zapraszamy wszystkich czcicieli Matki Bożej i Marianki. Przed Mszą zaśpiewamy **Godzinki** ku czci NMP.

6. Chrzest przyjęła Hanna Kądziel. Niech Bóg błogosławi rodzicom i chrzestnym.

7. W przyszłą niedzielę kolekta będzie na WSD i Kurię w Opolu.

8. Dziękujemy za dzisiejszą kolektę i za kolektę z Świąt Bożego Narodzenia. Dziękujemy również za posprzątanie kościoła. W sobotę o 8.00 do sprzątania prosimy parafian z Czarnowąsów z ul. Krzanowickiej od nr. 32 do 54.

9. W **Objawienie Pańskie**, 6 stycznia, od 9.00 przewidujemy odwiedziny chorych przez szafarzy. Zapisy w zakrystii do soboty.

10. W tym tygodniu zaczynamy naszą **Parafialną modlitwę kolędową,** według porządku, który zamieszczamy **na ostatniej**

stronie Listu. W tradycyjny sposób zawitamy z Kolędą we **Wróblinie**, w wyznaczonych dniach. Zapraszamy również na Msze św. kolędowe w oznaczonych dniach. Będziemy się modlić za nasze rodziny i za zmarłych z naszych rodzin. **W Roku Świętym ta modlitwa kolędowa będzie miała szczególną moc i znaczenie**. Będziemy się modlić o pokój na świecie i w naszych rodzinach. Będziemy się modlić o żywą wiarę dla naszych dzieci, młodych i ich rodziców. Także w intencji naszych sąsiadów. **Owoce tych Mszy będą większe, gdy będziemy uczestniczyć w nich osobiście**. Zapraszamy! Podczas tych Mszy otrzymamy **specjalne błogosławieństwo**. **Będziemy mogli zabrać wodę z nowo poświęconej chrzcielnicy.** Tą wodą pokropimy nasze mieszkania. Ofiary kolędowe będą przeznaczone na planowane prace związane z wymianą gontu u św. Anny, zwłaszcza w dolnej części dachu.

11. Wolne intencje: 6.01- 11.00; 7.01-7.00; 9.01-7.00; 11.01-7.00; **12.01-8.15, 16.00**, 16.01-7.00; **19.01-7.00, 8.15;** 20.01-7.00; 21.01-7.00; 22.01-7.00 i 17.00; 30.01-7.00 i 17.00.

12. Do wieczności odeszła śp. Marta Sowiecka, l. 85. RIP.

Liturgia Święta w Parafii od 30.12. do 05.01.2025 r.

Poniedziałek 30.12.2024

7.00 Za + Anastazję i Piotra Patrzek ++ Marię i Stefana Wodarz, + Stefana Patrzek, szwagrów Ewalda i Jerzego, ++ z pokr. i za dusze czyśćcowe.

17.00 **I**. W int. Mateusza Skuratowicz z ok. 18 r. urodzin, o dary Ducha Świętego i wszelkie potrzebne łaski. **II.** Do

Miłosierdzia Bożego za + matkę Marię w r. śm., ojca Jerzego, brata Manfreda oraz ++ z pokr. Kesler i Niestrój.

Wtorek 31.12.2024 – św. Sylwestra, papieża.

7.00 W int. wszystkich chorych z naszej parafii, o ulgę w cierpieniu i powrót do zdrowia.

17.00 **I. Msza święta dziękczynna na zakończenie Roku Pańskiego 2024**. **II.** O dary Ducha Świętego i błog Boże dla Tomasza Pasieka oraz o opiekę Matki Najświętszej na drodze powołania.

Środa 01.01.2025 – Świętej Bożej Rodzicielki, uroczystość.

8.15 /niem./ Za wszystkich Dobroczyńców naszej parafii, o Boże błogosławieństwo.

9.00 /św. Anna/ W int. żyjących i zmarłych Parafian polecanych w wypominkach.

9.30 Do Miłosierdzia Bożego za ++ rodziców Agnieszkę i Jerzego Pawleta, Bronisławę i Stanislawa Juszkiewicz + córkę Ewę Kowalską + brata Henryka, bratową Krystynę, szwagra Leona i Antoniego oraz dusze czyśćcowe.

11.00 Za ++ rodziców Alojzego i Marię Brzoza w 32 r. śm., + siostrę Marię Brzoza oraz za wszystkich ++ z rodziny Brzoza.

15.00 Nieszpory

16.00 Za ++ mężów Rinaldo i Stefana, rodziców Julię i Franciszka, braci Helmuta i Manfreda, szwagra Alojzego i za dusze czyśćcowe.

Czwartek 02.01.2025 – św. Bazylego i Grzegorza.

7.00 Za + Piotra Waindok, ++ rodziców i za dusze czyścowe.

17.00 **Kolędowa:** O Boże błog. dla mieszkańców i za ++ ich bliskich /**Czarnowąsy** ul. Wolności (str. prawa i lewa) –

dzielnica między ul. Krzyżową aż do ul. Borowikowej, między ul. Borową, aż do ul. Jaskrów.

Piątek 03.01.2025 – Najświętszego Imienia Jezus, I piątek miesiąca

7.00 Za żyjących i ++ Parafian i czcicieli NSPJ oraz za kapłanów, którzy posługują i posługiwali w naszej parafii. .

17.00 **Kolędowa:** O Boże błog. dla mieszkańców i za ++ ich bliskich /**Czarnowąsy** ul. Krzanowicka (str. prawa i lewa) do torów kolejowych, ul. Basztowa, Mechaników, Mikołaja/.

Sobota 04.01.2025 – I sobota miesiąca.

7.00 Za ++ rodziców Pawła i Apolonię Pawleta oraz za ++ z pokr.

14.00 Z ok. 50 r. urodzin Mariana Michali, z podz. za łaski, z prośbą o zdrowie i Boże błog. dla całej rodziny.

18:00/niedz./ Za ++ rodziców Helenę i Ludwika Gogoła, ich rodziców i rodzeństwo, ++ z pokr. oraz o Boże błog. i zdrowie w rodzinie.

II Niedziela po Narodzeniu Pańskim 05.01.2025

7.00 Za + córkę Krystynę Stęporowską w r. śm., + żonę Wiesławę, brata Henryka, wujka Eugeniusza ++ rodziców Władysławę i Józefa ++ teściów Jadwigę i Leona oraz ++ z rodzin: Stęporowskich, Millerów, Rutkowskich i Bednarowiczów.

8.15 /niem./ Za ++ rodziców Rozalię i Antoniego Gabrielczyk + brata Horsta, dziadków i pokr. z rodz. Gabrielczyk, Dratwa i Rusek.

9.00 /św. Anna/ Do św. Anny i Matki Najśw. z ok. 70 r. urodzin Teresy Matyszok, z podz. za otrzymane łaski, z prośbą o zdrowie i Boże błog. dla całej rodziny.

9.30 Za + Sebastiana Zdzuj o dar życia wiecznego z Bogiem w 2 r. śm., i za dusze czyśćcowe.

11.00 W int rocznego dziecka Cezarego Staś, o opiekę Bożą i Aniołów Stróżów oraz o Boże błog. i opiekę Matki Najśw. dla całej rodziny.

15.00 Nieszpory

16.00 Za + Piotra Waindok ++ rodziców oraz za dusze czyśćcowe.

Boże, dziękujemy Ci…

Boże, dziękujemy Ci za ten dzień i za miłość dzieloną przez wszystkich tu zgromadzonych. Pozostajemy dozgonnie wdzięczni za dar Jezusa dla naszego świata i modlimy się, aby nasze oczy otworzyły się na sposoby, w jakie On nadal działa w naszym życiu, błogosławiąc nas każdego dnia. **Amen.**

Niech Bóg zamieszka w Waszym domu, i w sercu

Niech będzie obecny w Waszych myślach, dobrych wspomnieniach i planach. Abyście doznali ogromu Bożej miłości i opieki Matki Najświętszej w Nowym 2025 Roku.

*Spokojnych i zdrowych Świąt Bożego Narodzenia, wewnętrznego pokoju i nadzie*i

Parafianom i Drogim Gościom
życzą Duszpasterze.

Modlitwa na Boże Narodzenie

Panie Jezu Chryste, Jednorodzony i wieczny Synu Boży,

a w pełności czasu prawdziwy Synu Najświętszej Marii Panny,

w stajence betlejemskiej narodzony.

Upadam na twarz przed Tobą i wraz z Najświętszą Matką Twoją

i świętym Józefem oddaję Ci najgłębszy hołd.

Z czcią też całuję ubogi żłóbek, który był pierwszym tronem

miłości Twojej.

Za miłość nieskończoną, która Cię tu sprowadziła,

oddaję Ci serce moje i całego siebie.

Daj mi niewinność i miłość Twej Najświętszej Matki

czystość i wiarę św. Józefa, pokorę i prostotę pastuszków

i racz duchowo narodzić się w moim sercu;

niech ono będzie miłą dla Ciebie kolebką!

Odtąd chcę Cię jak najgoręcej miłować,

żyć tylko dla Ciebie i w Tobie,

bym się stał godnym oglądać Cię w niebie. **Amen.**

IV Niedziela Adwentu

1. Dzisiaj przeżywamy IV Niedzielę Adwentu. Zapraszamy na Nieszpory podczas których będzie okazja do przyjęcia Sakramentu Pokuty.

2. W poniedziałek zapraszamy na ostatnie Roraty o 7.00 i 17.

3. Okazja do świątecznej spowiedzi świętej w poniedziałek od 6.30 do 7.30 i od 16.00 do 18.00, a we wtorek rano 6.30 do 10.00.

4. We wtorek Wigilia Bożego Narodzenia. Rano Msza św. o 7.00. Tradycyjnie w tym dniu zachowujemy wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych. Łamiąc się opłatkiem złóżmy sobie życzenia, w imię Boże. Niech to będzie okazja do pogodzenia się i wybaczenia. Pasterka dla dzieci i osób starszych o 16.00. O 22.00 Pasterka u św. Anny. Główna Pasterka o 24.00. Kolekta z Pasterki będzie na cele Diecezjalnej Fundacji Ochrony Życia.

5. W Uroczystość Narodzenia Pańskiego porządek Mszy św. niedzielny, bez Mszy o 7.00. O 15.00 świąteczne nieszpory z kolędami. Szafarze zaniosą Komunię Świętą chorym w obydwa dni świąteczne od 9.00. Zapisy do wtorku w zakrystii.

6. W czwartek II Dzień Świąt – św. Szczepana. Porządek Msz niedzielny, bez nieszporów. Kolekta w tym dniu jest na Wydział Teologiczny UO. Po Mszach błogosławieństwo owsa.

7. W piątek czcimy św. Jana Ewangelistę. Po Mszach błogosławieństwo wina.

8. W sobotę wspominamy Świętych Młodzianków. **Zapraszamy dzieci na Mszę św. ze specjalnym błogosławieństwem o 10.00.**

9. Dziękujemy za dzisiejszą kolektę i posprzątanie kościoła. W sobotę o 8.00 do sprzątania prosimy parafian z Czarnowąsów z ul. Krzanowickiej od nr. 2 do 30.

10. Szafarzom dziękujemy za postawienie choinek u św. Anny i w kościele parafialnym. Dziękujemy za dostarczenie choinek, dziękujemy wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób pomagali w przygotowaniu tych Świąt. Również dziękujemy za dary dla plebanii, za pyszne pierniki, za to, że o nas pamiętacie.

11. Dzisiaj Gość Niedzielny w cenie 15 zł. (podwójny nr). Są jeszcze ostanie świece na stół wigilijny w cenie 15 zł., także opłatki.

12. Paniom z Caritasu dziękujemy za przygotowanie pierników świątecznych dla wszystkich chorych.

13. Nadal zachęcamy do zapisywania się na **Pielgrzymkę Roku Świętego**, którą planujemy w dniach **od 06.06 – 13.06.2025. Plakat informacyjny** w zakrystii i w Internecie na stronie naszej parafii.

Liturgia Święta w Parafii od 23.12. do 29.12.2024 r.

Poniedziałek 23.12.2024

7.00 Za + Martę Jaskólską (od Bractwa Róż.)

17.00 Do Miłosierdzia Bożego za + ojca Józefa Hoffmann w r. ur., + matkę Gertrudę, ++ siostrę Reginę i jej męża o radość życia wiecznego z Bogiem i za dusze czyśćcowe.

Wtorek 24.12.2024 – Wigilia Narodzenia Pańskiego

7.00 Do Matki Bożej w podz. za otrzymane łaski, z prośbą o zdrowie i Boże błog. dla Emilii Koszyk z ok. urodzin.

16.00 **Pasterka** Za + męża Wernera Mros, za ++ rodziców Adolfa i Ernę oraz Paulinę, ++ z pokr obu stron.

22.00 /św. Anna/ **Pasterka** Do Miłosierdzia Bożego za + męża Stefana Krukowskiego w 14 r. śm., , + syna Marka, + zięcia Stanisława Lichosik, o dar życia wiecznego z Bogiem.

24.00 **Pasterka** W intencji żyjących i ++ Parafian oraz Gości przybyłych na Święta.

Środa 25.12.2024 – Uroczystość Narodzenia Pańskiego

8.15 Za + brata Pawła Warzecha o dar życia wiecznego i za dusze czyśćcowe.

9.00 /św. Anna/ Za + męża i ojca Dietra Farys, + córkę Sabinę, ++ dziadków z rodzin Przybyła i Farys oraz za dusze czyśćcowe.

9.30 Do Miłosierdzia Bożego za + ojca Józefa Kesler z ok. ur., matkę Lidię w r. śm., dziadków obu stron, teściów, ++ z rodzin Kesler, Stanik, Firlus i Waszczuk oraz o zdrowie i błog. Boże w rodzinie.

11.00 W int. żony i matki Ewy Starosta z ok. urodzin, o zdrowie i Boże błog. na dalsze lata.

15.00 **Nieszpory**

16.00 W int. rocznego dziecka Neli Zawer, o opiekę Matki Bożej i Aniołów Stróżów i o Boże błog. w rodzinie.

Czwartek 26.12.2024 – Święto św. Szczepana, męczennika

7.00 W int. żyjących i ++ Parafian.

8.15 Za + męża i ojca Romana Góra, rodziców Jerzego i Juliannę Stasz, brata Henryka, teściów, 2 szwagrów, szwagierkę, dziadków, ++ Urszulę, Jana Friedla i Boże błog. dla całej rodziny.

9.00 W int. córki Eweliny Słowik w 7 r. śm., o radość życia

wiecznego.

9.30 Z podz. za otrzymane łaski z prośbą o Boże błog., dary Ducha Świętego i o opiekę Matki Bożej dla Krystiana Kondziela z ok. 40 r. urodzin.

11.00 Za + ks. Jana Drewnioka, jego rodziców Helenę i Józefa, brata Jerzego i siostrę Edeltraudę.

16.00 W int. Franciszka Moździerskiego o radość życia wiecznego z Bogiem.

Piątek 27.12.2024 – św. Jana Apostoła i Ewangelisty

7.00 do Miłosierdzia Bożego za + koleżankę Mariolę Bock-Luzyna o radość życia wiecznego z Bogiem.

17.00 Za wstaw. Świętej Rodziny z podz. za otrzymane łaski, o zdrowie Boże błog. dla Teresy Kochanek i o opiekę Bożą dla dzieci z rodzinami oraz za + męża Norberta.

Sobota 28.12.2024 – Świętych Młodzianków Męczenników

7.00 Za + ojca Teofila Kotula w r. śm., matkę Elżbietę oraz teściów Marię i Juliana Ćwiklik.

10.00 W int. dzieci naszej parafii, ich rodziców i dziadków.

18:00/niedz./ Za + matkę Marię Palt, ojca Wincentego, teściów Gertrudę i Pawła Przybyła, dziadków, ++ z pokr, Palt, Slotta, Przybyła, i Skrzypczyk oraz o zdrowie i Boże błog. w rodzinie.

Niedziela 29.12.2024 – Świętej Rodziny Jezusa, Maryi i Józefa

7.00 Do Miłosierdzia Bożego za + ojca Jana Grund i za ++ z rodziny, o dar życia i za dusze czyśćcowe..

8.15 Za wstaw. Świętej Rodziny w int. rodzin naszej parafii, o wszelkie potrzebne łaski od Boga, szczególnie za rodziny przeżywające różne trudności.

9.00 /św. Anna/ Do Miłosierdzia Bożego za + mamę Marię Wróbel, ++ dziadków Pawła i Marię Wróbel, ++ dziadków Pawła i Anelizę Schneider, za ++ z całego pokr., o dar życia wiecznego.

9.30 Za + ojca Henryka Soisz, matkę Marię, męża Gotwalda Piaskowskiego, teściową Klarę, ++ z pokr. oraz za dusze w czyśćcu cierpiące.

11.00 Do Miłosierdzia Bożego za + brata Henryka Pawleta w 2 r. śm., + bratową Krystynę i dusze w czyśćcu cierpiące, o radość życia wiecznego.

15.00 **Nieszpory**

16.00 W int. rocznego dziecka Tomasza Kupka i o błog. w rodzinie.

Standardy ochrony dzieci w duszpasterstwie parafialnym – DIECEZJA OPOLSKA

Pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie, nie przeszkadzajcie im; do takich bowiem należy królestwo Boże (Mk 10,14)

W parafii Rzymskokatolickiej Bożego Ciała i św. Norberta w Opolu-Czarnowąsach zostały przyjęte następujące standardy ochrony dzieci.

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszystkich instytucjach, w których przebywają dzieci, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem (ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw – Dz.U.

2023 poz. 1606).

Kościół przyjmuje i wdraża w swoich placówkach zasady ochrony dzieci przed przemocą. To zaangażowanie nie jest przypadkowe. Przez nie Kościół realizuje misję powierzoną mu przez Pana Jezusa, aby nie zginęło żadne z tych najmniejszych (Mt 18,10). W oparciu o tę ewangeliczną misję uznaje, że dobro dziecka jest najważniejsze. Ludzie Kościoła przyjmują nie tylko ustawę, lecz przede wszystkim moralną odpowiedzialność za ochronę i promowanie dobra wszystkich dzieci oraz zobowiązują się dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić bezpieczne środowisko, w którym dzieci są szanowane i doceniane. Niedopuszczalne jest bowiem stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiejkolwiek formie. Wszyscy jesteśmy więc zobowiązani do uczenia się rozpoznawania tych, którzy potrzebują pomocy i wsparcia oraz bezzwłocznego podejmowania działań w przypadku podejrzeń lub ujawnienia okoliczności, które mogą wskazywać, że dziecku zagraża lub dzieje się krzywda. Kościół działa sprawnie i zgodnie z procedurami, aby zapewnić dzieciom skuteczną pomoc i wsparcie na jak najwcześniejszym etapie. Posiadając odpowiednią wiedzę i mając świadomość zagrożeń, Kościół może w odpowiedni sposób zapobiec krzywdzie i skutecznie ochronić przed nią dzieci oraz osoby bezbronne.

Parafia jako podstawowa komórka instytucjonalna Kościoła, wyróżnia się specyficznymi obszarami działania. Odprawiane są w niej liczne nabożeństwa i uroczystości oraz sprawowane są sakramenty. W parafii żegnamy naszych zmarłych. Odwiedziny chorych oraz wizyty duszpasterskie dają okazję do wglądu m.in. w sytuację rodzinną, materialną parafian, również w kontekście zauważenia krzywdy i przemocy, a co za tym idzie dają możliwość podjęcia odpowiednich kroków zapobiegawczych lub interwencji. W parafii funkcjonują różne grupy duszpasterskie obejmujące formację dzieci, odbywają się zbiórki mi.in. Liturgicznej Służby Ołtarza, Dzieci Maryi, wyjazdy parafialne z księdzem, np. pielgrzymki. Proboszcz oraz jego pomocnicy

(księża wikariusze, rezydenci) zazwyczaj towarzyszą parafianom przez wiele lat ich rozwoju religijnego.

To w parafii głównie toczy się życie sakramentalne wiernych. Rodzice w zaufaniu przyprowadzają swoje dzieci do parafii i oczekują, że będą tam one bezpieczne. Parafianie są osobami w różnym wieku, w różnej sytuacji rodzinnej, zawodowej, a duszpasterze oraz osoby pracujące na rzecz parafii mają nierzadko wgląd w ich potrzeby oraz możliwość zaradzenia im. Z tego powodu standardy ochrony dzieci w obszarze parafialnym zostały poszerzone o ochronę osób dorosłych i nie dotyczy to wyłącznie osób zależnych, bezbronnych, lecz wszystkich. Mają one za zadanie chronić przed wszelkiego rodzaju nadużyciami, przed krzywdą, przemocą, w tym przed wykorzystaniem seksualnym. Działają w obie strony – chronią zarówno parafian, jak i osoby duchowne, pracowników i wolontariuszy parafii.

Ten szeroki zakres działalności oraz wielość osób zaangażowanych w życie parafialne, mogących mieć dostęp do dzieci i młodzieży oraz posiadających wgląd w prywatne życie parafian, zobowiązuje nas do szczegółowego opracowania zasad ochronnych. Dokument zawierający standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych w parafii aktualizowany jest co dwa lata. Ewaluacja dokumentu dokonywana jest w danej placówce przez osobę odpowiedzialną za prewencję we współpracy z proboszczem i osobami wyznaczonymi przez proboszcza, a następnie konsultowana z osobami zaangażowanymi w duszpasterstwo parafialne. Następnie jest zatwierdzana przez osobę odpowiedzialną w diecezji za prewencję.

Wywiązując się z wymogów prawnych, a nade wszystko z wymogów moralnych płynących z ewangelicznej misji Kościoła w naszej parafii przyjmujemy następujące STANDARDY OCHRONY DZIECI. Wchodzą one w życie w dniu podpisania przez księdza proboszcza, tj. 21 czerwca 2024 roku.

SŁOWNICZEK

OBJAŚNIENIE TERMINÓW

OSOBY, ICH FUNKCJE W KOŚCIELE

– biskup – biskup lub arcybiskup diecezjalny, ordynariusz ordynariatu i prałat Prałatury Personalnej Kościoła łacińskiego oraz hierarcha Kościołów wschodnich.

– duchowieństwo, kler – biskupi, księża i diakoni.

– kapłan – osoba, która spełnia w imieniu wspólnoty religijnej funkcje kultowe i religijne.

– ksiądz, prezbiter – duchowny chrześcijański posiadający święcenia kapłańskie.

– organizator wyjazdu – osoba/podmiot uprawniony do organizacji wyjazdu dzieci – parafie, wspólnoty religijne, szkoły i placówki, przedsiębiorcy podlegający ustawie o usługach turystycznych, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej.

– osoba świecka – członek Kościoła katolickiego i personel Kościoła inny niż biskupi, księża, diakoni i osoby zakonne.

– osoby konsekrowane – osoby, które w sposób szczególny poświęcają życie Bogu. Łączy je konsekracja, która wiąże się ze złożeniem Bogu ślubów czystości oraz najczęściej również ubóstwa i posłuszeństwa, choć zależy to od formy życia konsekrowanego. Należą do nich członkowie stowarzyszeń zakonnych oraz świeckie osoby konsekrowane.

– personel kościelny – duchowny, osoba zakonna lub inna osoba zatrudniona przez Kościół na podstawie umowy, podwykonawstwa, dobrowolnie lub nieodpłatnie.

– proboszcz – mianowany przez biskupa duszpasterz i zarządca parafii.

– szafarz nadzwyczajny Komunii Świętej – osoba wyznaczona do

udzielania Komunii Świętej, gdy zabraknie odpowiedniej liczby szafarzy zwyczajnych.

– wolontariusz – osoba, która na rzecz innych osób lub danej grupy społecznej, dobrowolnie i bezpłatnie świadczy pracę wykraczającą poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie. Określenie „bezpłatna” nie oznacza „bezinteresowna”, lecz „bez wynagrodzenia materialnego”.

ORGANIZACJA POSŁUGI KOŚCIOŁA

– diecezja – diecezja, archidiecezja, ordynariat lub prałatura personalna Kościoła łacińskiego i eparchia Kościoła wschodniego.

– duszpasterstwo pozaparafialne – duszpasterstwa, wspólnoty, grupy gromadzące młodych ludzi (młodzież licealna, studenci, młodzi dorośli), w tym wolontariaty, wakacyjne spotkania młodych (organizowane przez zakony, zgromadzenia zakonne, wspólnoty), festiwale młodzieżowe, rekolekcje wyjazdowe, wspólnoty różnych stanów, pielgrzymki piesze, pielgrzymki autokarowe, środowiska harcerskie. To dzieła, które mogą działać przy parafiach, ale mają struktury pozaparafialne.

– duszpasterstwo, w tym duszpasterstwo parafialne – sytuacja, w której jedna osoba jest odpowiedzialna za dobro drugiej lub za wspólnotę wyznaniową. Obejmuje celebrowanie liturgii, zapewnienie porad i wsparcia duchowego, edukację, poradnictwo, opiekę medyczną i pomoc w potrzebie. Wszelka praca polegająca na nadzorze lub wychowaniu dzieci jest dziełem duszpasterskim.

– klerykalizm – postawa wobec duchowieństwa/osoby zakonnej charakteryzująca się nadmiernym szacunkiem i przekonaniem o ich wyższości moralnej. Papież Franciszek powiedział, że ma to miejsce, gdy „duchowni czują się lepsi, [i kiedy] są daleko od ludu”. Może być „wspierany przez samych księży lub przez osoby świeckie”.

– parafia – określona wspólnota wiernych, utworzona na sposób stały w Kościele partykularnym, nad którą pasterską pieczę, pod władzą biskupa diecezjalnego, powierza się proboszczowi jako jej własnemu pasterzowi.

DZIECI I OSOBY BEZBRONNE

– dziecko – osoba poniżej 18. roku życia.

– dziecko wykorzystane seksualnie – każde dziecko w wieku bezwzględnej ochrony, jeśli osoba dojrzała seksualnie, czy

to przez świadome działanie, czy też przez zaniedbywanie swoich społecznych obowiązków lub obowiązków wynikających ze specyficznej odpowiedzialności za dziecko, dopuszcza się zaangażowania dziecka w jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest zaspokojenie osoby dorosłej (*Standing Committee on Sexually Abused Children*).

– małoletni – w rozumieniu polskiego prawa cywilnego osoba, która nie ukończyła 18 lat lub nie zawarła małżeństwa.

– nieletni – w rozumieniu prawa karnego osoba, która w momencie popełnienia czynu zabronionego nie ukończyła 17. roku życia.

– opiekun – osoba sprawująca pieczę nad dzieckiem, uprawniona do reprezentacji dziecka oraz posiadająca władzę prawną do dbania o interesy osobiste i majątkowe innej osoby (rodzic, rodzic zastępczy lub osoba uprawniona przez rodzica).

– osoba dorosła bezbronna zgodnie z art. 1 ust. 2 b *Vos Estis Lux Mundi* – każda osoba znajdująca się w stanie niepełnosprawności, upośledzeniu fizycznym lub psychicznym albo pozbawiona wolności osobistej, która w rzeczywistości, nawet sporadycznie, ogranicza ich zdolność zrozumienia, chęci lub przeciwstawienia się przestępstwu w inny sposób.

– wiek bezwzględnej ochrony – wiek niższy niż wiek zgody. Czynność seksualna z osobą w wieku ochronnym jest czynem

zabronionym (wykorzystaniem seksualnym), a osoba dopuszczająca się jej i lub doprowadzająca do niej podlega odpowiedzialności karnej. W Polsce obecnie wynosi 15 lat.

– zgoda opiekuna – zgoda rodziców albo zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny (orzeczenie sądu opiekuńczego zastępuje zgodę rodziców).

RÓŻNE FORMY PRZEMOCY

– bullying – znęcanie, zastraszanie, prześladowanie werbalne, społeczne, a także fizyczne.

– cyberprzemoc – wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, czatów, stron internetowych, mediów społecznościowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Może mieć formę wulgarnych wiadomości, obraźliwych komentarzy (hejt, *trolling*), rozpowszechniania zdjęć ukazujących dziecko w niekorzystnym świetle, zastraszania, śledzenia (*cyberstalking*), ujawniania tajemnic (*outing*) itp.

– gaslighting – przemoc psychiczna polegająca na manipulowania drugą osobą w taki sposób, że ofiara przemocy z czasem przestaje ufać swoim osądom, staje się zdezorientowana, zalękniona i traci zaufanie do swojej pamięci czy percepcji. Jeśli manipulacja jest stosowana stale i metodycznie, może w końcu doprowadzić do tego, że ofiara zacznie kwestionować swoje zdrowie psychiczne. W ten sposób manipulator przejmuje nad nią całkowitą kontrolę.

– grooming (wobec dorosłego) – zachowania mające na celu izolację osoby, uczynienie jej zależną, skłonną do zaufania i bardziej podatną na agresywne zachowanie.

– nadużycie – postępowanie lub czyn niezgodny z przyjętymi normami postępowania, a *nadużywać* oznacza *użyć ponad miarę*

oraz *wykorzystać coś w niewłaściwy sposób lub w nadmiernym stopniu* (SJP).

– nadużycie władzy – nadużycie stanowiska, funkcji lub obowiązku w celu wykorzystania innej osoby. Może przybierać różne formy i obejmować sytuacje, w których dana osoba ma władzę nad inną osobą na mocy swojego związku (np. pracodawca i pracownik, nauczyciel i uczeń, trener i sportowiec, rodzic lub opiekun i dziecko, duchowny/osoba zakonna i parafianin) i wykorzystuje tę władzę na swoją korzyść.

– oskarżony – osoba, której postawiono zarzuty karne.

– osoba pokrzywdzona – osoba fizycznie lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo.

– osoby pokrzywdzone przemocą w rodzinie – osoby najbliższe, inne osoby pozostające w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc.

– podtypy przemocy – przemoc fizyczna, znęcanie się emocjonalne/psychiczne, zaniedbanie, narażenie na przemoc w rodzinie, wykorzystywanie seksualne.

– pozwany – osoba, na którą złożono skargę.

– przemoc domowa – jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym wolność seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub

psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

– przemoc duchowa – odwoływanie się do przekonań religijnych i wiary osoby w celu wyrządzenia jej szkody. Może mieć negatywny

wpływ na duchowość osoby poszkodowanej, zwłaszcza gdy dopuszcza się jej osoba posiadająca duchowy autorytet i zaufanie w Kościele.

– przemoc emocjonalna (dorośli) – powszechna forma przemocy mająca miejsce w bliskich związkach. Przemoc emocjonalna jest definiowana jako molestowanie, które ma miejsce, gdy dana osoba jest poddawana zachowaniom lub działaniom mającym na celu jej kontrolowanie, z zamiarem wyrządzenia jej krzywdy emocjonalnej lub strachu, poprzez manipulację, izolację lub zastraszanie.

– przemoc fizyczna – przemoc, w wyniku której dziecko doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone.

– przemoc psychiczna i emocjonalna – przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja wobec dziecka, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania, są to m.in. niedostępność emocjonalna, zaniedbywanie emocjonalne, relacja z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i jego granic psychicznych.

– przemoc wobec dzieci – wszelkie formy złego traktowania fizycznego, emocjonalnego, wykorzystywania seksualnego, zaniedbania lub niedbałego traktowania, wyzysku komercyjnego lub innego, skutkujące rzeczywistą lub potencjalną szkodą dla zdrowia, przetrwania, rozwoju lub godności dziecka w kontekście relacji odpowiedzialności, zaufania lub siły.

– przemoc wobec osób starszych – pojedyncze lub powtarzające się działanie lub brak odpowiedniego działania, mające miejsce w jakimkolwiek związku, w którym oczekuje się zaufania, które powoduje krzywdę lub cierpienie starszej osoby.

– przestępca seksualny – osoba, która przyznała się do wykorzystania seksualnego lub której odpowiedzialność za wykorzystanie została orzeczona przez właściwy sąd i/lub

procedurę kościelną.

– seksizm – uprzedzenie lub dyskryminacja ze względu na płeć.

– seksualizacja – p*roces,* w wyniku którego *wartościowanie* drugiej *osoby* oraz siebie samego/siebie samej dokonywane jest przez pryzmat *atrakcyjności seksualnej*, uprzedmiotowienie osoby pod względem seksualnym lub narzucanie seksualności w niewłaściwy sposób (wg Amerykańskiego Towarzystwa Psychologicznego).

– skarżący – każda osoba składająca skargę, która może zawierać zarzut, podejrzenie, obawę lub zgłoszenie naruszenia prawa.

– uwikłanie – każda relacja, w której ktoś doświadcza strachu, lęku, poczucia winy, poczucia krzywdy, frustracji, poniżenia, zniewolenia, zależności, dominacji, niemożności bycia sobą, nieszczerości, braku autentyczności, przemocy emocjonalnej, fizycznej, seksualnej czy ekonomicznej.

– zaniedbanie (wobec osoby dorosłej) – niezapewnienie przez opiekuna środków niezbędnych do życia osobie, którą się opiekuje.

PRZESTĘPSTWA MOTYWOWANE SEKSUALNIE

przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności (art. 197-205 k.k.) – zgwałcenie (art. 197), wykorzystanie seksualne osoby bezradnej lub niepoczytalnej (art. 198), seksualne wykorzystanie zależności (art. 199), seksualne wykorzystanie dziecka (art. 200), uwodzenie dziecka poniżej lat 15 z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej (art. 200a), propagowanie pedofilii (art. 200b), kazirodztwo (art. 201), pornografia (art. 202), zmuszanie do prostytucji (art. 203), czerpanie zysku z cudzego nierządu (art. 204).

przestępstwo kanoniczne wykorzystania seksualnego (wg Kodeksu

Prawa Kanonicznego) – kanoniczne przestępstwa wykorzystywania seksualnego popełniane przez duchownych lub osoby konsekrowane, którymi są: zmuszanie kogoś, za pomocą przemocy, groźby lub nadużycia władzy, do wykonywania lub poddawania się czynnościom seksualnym; wykonywanie czynności seksualnych z dzieckiem lub osobą bezbronną; produkcję, wystawianie, posiadanie lub dystrybucję, w tym drogą elektroniczną, pornografii z udziałem dzieci, a także werbowanie lub nakłanianie dziecka lub osoby bezbronnej do udziału w tworzeniu pornografii popełnione przez duchownych lub osoby zakonne, o których mowa w artykule 1 §1 a) *Vos Estis Lux Mundi*.

Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – rejestr obywateli polskich, którzy dopuścili się przestępstwa z pobudek seksualnych, wprowadzony na mocy ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym; składa się z Rejestru publicznego, Rejestru z dostępem ograniczonym i Rejestru

osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Składa się z Rejestru publicznego i Rejestru z dostępem ograniczonym. https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksualnym/.

WSPARCIE – ZESPÓŁ DS. PREWENCJI I JEGO PRACA

– dane osobowe – wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania żyjącej osoby fizycznej, a także poszczególne informacje, które w połączeniu ze sobą mogą prowadzić do zidentyfikowania tożsamości danej osoby. Przykładowe dane osobowe: imię i nazwisko, adres zamieszkania, adres e-mail z imieniem i nazwiskiem, numer dowodu tożsamości, dane o lokalizacji, adres IP, dane przechowywane przez szpital lub lekarza, które mogą

jednoznacznie wskazywać tożsamość danej osoby.

– delegat biskupa ds. ochrony dzieci i młodzieży – osoba działająca z wyraźnego polecenia Biskupa Ordynariusza, przyjmująca zgłoszenia o nadużyciach seksualnych osób duchownych względem osób małoletnich; pomaga poszkodowanym w uzyskaniu niezbędnej pomocy psychologicznej, prawnej i duszpasterskiej oraz przeprowadza dochodzenie wstępne w danej sprawie.

– duszpasterz osób skrzywdzonych – kapłan mający za zadanie wspierać osoby pokrzywdzone, ich najbliższych oraz środowiska dotknięte przestępstwem wykorzystania seksualnego małoletnich ze strony duchownych.

– kompetencje miękkie – umiejętności psychospołeczne, np. komunikatywność, asertywność.

– konflikt interesów – sytuacja (postrzegana lub rzeczywista), w której powstaje konflikt pomiędzy obowiązkami służbowymi danej osoby a jej prywatnymi interesami, który może mieć wpływ na wykonywanie tych obowiązków; taki konflikt zazwyczaj wiąże się z przeciwstawnymi zasadami lub niezgodnymi życzeniami lub potrzebami i może wystąpić, gdy osoba pełni wiele ról.

– lojalność środowiskowa – silna lojalność wobec danego środowiska, grupy ludzi, wspólnoty, instytucji, przełożonego itp., która może przyjmować formy pozytywne, np. dochowanie tajemnicy, lub negatywne, np. niereagowanie bądź zaprzeczanie przemocy.

– Niebieska Linia – dokument służbowy wypełniany przez funkcjonariusza policji w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie i służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie, ocenie zagrożenia dalszą przemocą, oraz jako dowód w sprawach sądowych https://www.niebieskalinia.info.

– osoba odpowiedzialna za interwencję – zarządca placówki (w parafii jest to proboszcz) odpowiedzialny za podejmowanie

interwencji w przypadku zaistnienia przemocy.

– osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci – osoba wyznaczona przez przełożonego danego dzieła duszpasterskiego, danej grupy parafialnej, np. ministrantów, sprawująca nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony dzieci.

– osoba zaufana – osoba wyznaczona przez przełożonego danego dzieła duszpasterskiego, ciesząca się zaufaniem i odpowiednio przygotowana, odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących przemocy.

– procedura „Niebieskie Karty" – jest narzędziem, którego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej, obejmuje też współpracę przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów, które są zobowiązane do reagowania w przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu przemocy domowej.

– wniosek o wgląd w sytuację rodziny – pismo może zostać złożone przez każdą osobę fizyczną i prawną, która chce, aby sąd zbadał aktualną sytuację rodzinną. Wniosek nie podlega żadnej opłacie sądowej, może być złożony w każdej chwili i w przypadku jego odrzucenia przez sąd nie rodzi żadnych negatywnych konsekwencji wobec wnioskodawcy.

OSOBY DRAMATU

– oskarżony – osoba, której postawiono zarzuty karne.

– osoba pokrzywdzona – osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo (art. 49 §1 k.p.k.).

– osoby pokrzywdzone przemocą w rodzinie – osoby najbliższe, inne osoby pozostające w stałym lub przemijającym

stosunku zależności od osoby stosującej przemoc (art. 115 §11 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

– pozwany – osoba, na którą złożono skargę.

– przestępca seksualny – osoba, która przyznała się do wykorzystania seksualnego lub której odpowiedzialność za wykorzystanie została orzeczona przez właściwy sąd i/lub procedurę kościelną.

– skarżący – każda osoba składająca skargę, która może zawierać zarzut, podejrzenie, obawę lub zgłoszenie naruszenia prawa.

FORMY PRZEMOCY DZIECKA

– przemoc wobec dzieci – wszelkie formy złego traktowania fizycznego i/lub emocjonalnego, wykorzystywania seksualnego, zaniedbania lub niedbałego traktowania, wyzysku komercyjnego lub innego, skutkujące rzeczywistą lub potencjalną szkodą dla zdrowia, przetrwania, rozwoju lub godności dziecka w kontekście relacji odpowiedzialności, zaufania lub siły. Dzieli się powszechnie na pięć podtypów: przemoc fizyczna, znęcanie się emocjonalne/psychiczne, zaniedbanie, narażenie na przemoc w rodzinie, wykorzystywanie seksualne. W kontekście Kościoła katolickiego ważne jest także uznanie przemocy duchowej za dodatkowy podtyp przemocy.

– przemoc fizyczna to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.

– przemoc psychiczna i emocjonalna to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja wobec dziecka, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in. niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne

interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i jego granic psychicznych.

– zaniedbywanie dziecka to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych/psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

– narażenie na przemoc w rodzinie – forma psychicznego znęcania się nad dzieckiem, w której dziecko jest obecne – słyszy lub widzi – gdy inny członek rodziny doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej albo widzi szkody wyrządzone osobom lub mieniu w wyniku agresywnego zachowania członka rodziny.

– wykorzystywanie seksualne dziecka – wykorzystanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby (World Health Organization). Obejmuje zachowania z kontaktem fizycznym (w tym penetracyjne) oraz bez kontaktu fizycznego, może wtedy przybrać formę seksualizacji, robienia zdjęć lub filmów wideo przedstawiających dzieci o charakterze jednoznacznie seksualnym, zmuszania dzieci do oglądania czynności seksualnych lub wzięcia w nich udziału lub zmuszania dzieci do uprawiania seksu lub angażowania się w czynności seksualne z innymi dziećmi lub dorosłymi. Obejmuje również wyzyskiwanie seksualne dzieci, czyli czerpanie zysku np. z

pornografii z udziałem dzieci lub prostytucji dziecięcej.

– Grooming (wobec dziecka) – zachowania, których celem jest przygotowanie dziecka do wykorzystywania seksualnego. Obejmuje nawiązanie szczególnej relacji z dzieckiem, często również warunkowanie rodziców i innych dorosłych oraz osłabienie ich czujności, aby myśleli, że relacja z dzieckiem jest normalna i pozytywna.

– przemoc rówieśnicza (agresja rówieśnicza, bullying) – występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych. Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów) oraz elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w mediach społecznościowych, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę), a także przemoc podczas randki ze strony chłopaka/dziewczyny.

KODEKS ZACHOWAŃ

WYBRANE ZASADY CHRONIĄCE W OBSZARZE PARAFIALNYM

Dziecko, rozwijając się, konstytuuje siebie jako osobę. Potrzebuje do tego opieki, troski, serdeczności, kształcenia i wychowania. Dzieje się to w rodzinie, ale również poprzez relacje z autorytetami oraz wartościami przekazywanymi w środowisku rówieśniczym i wychowawczym. Wszelkie oddziaływanie wychowawcze zawsze musi się dokonywać z poszanowaniem woli rodziców bądź prawnych opiekunów. Wprawdzie niemożliwe jest stworzenie wyczerpującej listy zachowań niepożądanych, ani też wskazanie precyzyjnych granic wszystkich zachowań, należy

jednak kierować się poniższymi wskazówkami oraz ludzką roztropnością i ewangeliczną wrażliwością.

CZAS I PRZESTRZEŃ SPOTKAŃ

– Dzieci powinny zawsze pozostawać pod opieką osoby dorosłej lub przynajmniej za wiedzą i aprobatą rodzica lub opiekuna.

– Wszystkie spotkania z dziećmi na terenie parafii powinny być organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych, bezpiecznych i przygotowanych odpowiednio do przedsiębranej aktywności.

– Nie można przebywać z dzieckiem sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania, nie może się ono odbywać w sekrecie (zalecane powiadomienie rodziców lub przełożonego) i w odpowiednich warunkach.

– Osoba przeprowadzająca spotkanie powinna zatroszczyć się o transparentność (np. przeszklone lub uchylone drzwi pomieszczenia, które nie mogą być zamknięte na klucz, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, powiadomienie innych osób o spotkaniu itp.).

– Indywidualnych spotkań z dziećmi nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać. Spotkania takie nie powinny odbywać się w późnych godzinach wieczornych (wieczorem lub nocą).

– Dzieci nie mogą przebywać w parafialnych pomieszczeniach mieszkalnych.

– Dzieci nie mogą towarzyszyć duszpasterzom w miejscach lub w sprawach niezwiązanych ze sprawowaniem posługi lub formacją.

– Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych.

– Dzieci na terenie parafii nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego dziecka, chyba że inaczej stanowią regulaminy religijnych ruchów duszpasterstwa pozaparafialnego, np. Ruchu Światło-Życie, KSM, w tym wypadku stosuje się standardy opracowane przez te grupy. Osoby te powinny być odpowiednio uformowane, przygotowane i pełnić posługę pod okiem dorosłych.

– Jeśli spotkania formacyjne, np. przygotowanie do bierzmowania, odbywają się w domach wybranych rodzin, również muszą być przeprowadzane w grupie, nigdy indywidualnie.

– Zakazuje się przewożenia dzieci prywatnymi samochodami, bez wiedzy i wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.

KOMUNIKACJA

– Niewłaściwe jest skracanie dystansu przez przechodzenie na „ty” osoby dorosłej z dzieckiem.

– Należy dbać o czystość, przejrzystość i poziom języka. W obecności dzieci niedopuszczalne jest stosowanie wulgaryzmów, przekleństw i innych sformułowań powszechnie uznawanych za niewłaściwe i niegrzeczne.

– W prywatne życie dziecka wolno ingerować tylko w takim wymiarze, w jakim wymaga tego konkretny problem.

– W przypadku konieczności podjęcia rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozeznać, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista.

– W obecności dzieci nie wolno wypowiadać treści i żartów o podtekście seksualnym.

– Zabronione jest prezentowanie dzieciom treści obscenicznych, erotycznych, pornograficznych lub mających choćby podtekst seksualny, zawierających sceny brutalnej przemocy bądź nieodpowiednich do wieku i wrażliwości odbiorców w jakikolwiek

sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia.

– Niedozwolone jest stosowanie przemocy fizycznej oraz psychicznej, takiej jak: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, dokuczanie, szykanowane, znęcanie się itp., zarówno w bezpośrednich kontaktach, jak i za pośrednictwem środków komunikacji.

– Niedopuszczalne są wszelkiego rodzaju nadużycia duchowe, przede wszystkim w obszarze spowiedzi, kierownictwa duchowego itp.

– Każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy dziećmi wymaga natychmiastowej reakcji ze strony opiekunów.

– Nie wolno dotykać dzieci wbrew ich woli ani w sposób nieadekwatny do relacji duszpasterskich lub wychowawczych.

SAKRAMENTY

– Sakrament pokuty i pojednania, a także spotkania związane z towarzyszeniem duchowym powinny odbywać się w miejscach do tego wyznaczonych (konfesjonał lub miejsce osobne, ale widoczne). Jeśli nie można zachować tej zasady (np. w czasie wakacji, pielgrzymki czy przy spowiedzi osoby chorej czy z niepełnosprawnością), należy zadbać o to, by spowiednik i penitent byli dostępni (drzwi pomieszczenia nie mogą być zamknięte na klucz) lub widoczni dla innych osób (np. odejście od grupy, przeszklenia w drzwiach, uchylone drzwi do pomieszczenia).

– Niedopuszczalne jest spowiadanie lub tzw. rozmowy duchowe w pokojach prywatnych i mieszkalnych.

– Zaleca się, aby odwiedziny chorych (dotyczy księży oraz szafarzy i wolontariuszy) odbywały się w obecności osoby trzeciej (np. kogoś z rodziny, z sąsiedztwa, osoby posługującej w parafii).

– Do udziału w wizytach duszpasterskich (tzw. kolędowych) należy zapraszać tylko takie osoby (służba liturgiczną, organista, zakrystianin, kościelny), które wykazują się odpowiednią dojrzałością np. w obszarze zachowania dyskrecji.

WYCIECZKI, PIELGRZYMKI I REKREACJA

– Wszelkie zorganizowane wycieczki, obozy, pielgrzymki i inne podobne formy spędzania czasu mają odbywać się zgodnie z wszelkimi odnośnymi przepisami państwowymi.

– Zorganizowane formy spędzania czasu ma cechować transparentność. Rodzice lub opiekunowie prawni mają mieć pełny dostęp do informacji na temat organizacji wyjazdu, obowiązujących regulaminów a także możliwość kontaktu ze swoim dzieckiem oraz z organizatorem.

– Podczas wyjazdów parafialnych opiekunowie nie mogą nocować w tym samym pomieszczeniu co podopieczni. Jeżeli wspólnego noclegu wymaga charakter wyjazdu (np. wycieczka i nocowanie w terenie w dużych wieloosobowych namiotach wojskowych czy harcerskich, zasady dotyczące noclegu mają być zawarte w regulaminie wypoczynku).

– W sytuacji szczególnej, wymagającej od opiekuna pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie zawiadomić inną osobę dorosłą, kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka. Jeśli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe, organizator zawiera informację na ten temat w regulaminie.

– Szczególnie zadbać należy o ochronę dzieci w toaletach, łazienkach, przebieralniach czy szatniach.

MEDIA I INTERNET

– Parafie, które zapewniają dzieciom dostęp do Internetu, powinny wdrożyć środki bezpieczeństwa uniemożliwiające dostęp do treści stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego

rozwoju.

– Na urządzeniach umożliwiających dostęp do Internetu powinno być zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie filtrujące niepożądane i szkodliwe treści.

– Korzystanie z Internetu powinno być monitorowane przez wyznaczoną osobę przynajmniej w sposób umożliwiający ustalenie, kto, kiedy i z jakich treści korzystał (np. indywidualne konta dla wszystkich użytkowników).

– Szczegółowe zasady korzystania z Internetu udostępnianego przez parafię powinny być zawarte w stosownym regulaminie, np. salki parafialnej czy domu parafialnego.

– Dzieciom nie wolno robić zdjęć lub filmować bez wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów. Nie wolno upubliczniać zdjęć, filmów z udziałem dzieci bez pisemnej zgody ich rodziców lub opiekunów, z wyjątkiem zdjęć dużych grup w miejscach publicznych w związku z informowaniem o wydarzeniach.

– Należy ostrożnie podchodzić do kwestii komunikowania się z dziećmi poprzez wiadomości SMS, czaty, media społecznościowe i komunikatory. Komunikację taką należy ograniczyć do minimum (np. kwestie dotyczące służby ministranckiej, zaplanowanych spotkań grupy, omówienie i przedyskutowanie problemu itd.). Niewłaściwe jest komunikowanie się z dziećmi za pomocą przywołanych środków przekazu w porze nocnej.

WYBRANE WŁAŚCIWE ZACHOWANIA

W NASZYM KRĘGU KULTUROWYM

– Uścisk dłoni lub delikatne objęcie, przytulenie, przybicie „piątki” czy „żółwika”.

– Delikatne poklepanie po ramionach lub plecach jako wyraz akceptacji wsparcia, pocieszenia.

– Dotyk ramion, rąk czy barku jako wyraz bliskości.

– Trzymanie się za ręce w czasie np. zabawy, uspokojenia wzburzenia emocjonalnego, czy trzymanie za ręce dzieci w czasie spaceru.

– Siadanie w pobliżu małych dzieci, podnoszenie lub trzymanie na rękach dzieci do ok. 3. roku życia, przytulanie i branie na kolana małych dzieci za zgodą ich rodziców lub opiekunów (np. w przedszkolu) i najlepiej w ich obecności.

– Brak tolerancji dla zażywania i posiadania alkoholu, narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych przez dzieci i ich rodziców lub opiekunów.

ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE

– Wszelkie formy okazywania niechcianej czułości.

– Dotykanie piersi, pośladków, genitaliów i ich okolic (choćby przez bieliznę lub odzież).

– Pocałunki.

– Mocne i zamykające uściski, uniemożliwiające przerwanie kontaktu.

– Klepanie po pośladkach, udach, kolanach, głowie.

– Łaskotanie lub mocowanie się w dużej bliskości cielesnej, masaże.

– Sadzanie na kolanach.

– Kładzenie się lub spanie obok.

– Ocieranie się.

– Seksualizacja i seksizm.

– Różne formy poniżania oraz mobbing.

– Używanie wulgaryzmów oraz wszystkie inne, karalne, niestosowne, nieakceptowalne zachowania wobec drugiej osoby.

– Niedopuszczalne jest nawet symulowanie wszystkich wyżej wymienionych gestów, żartowanie z nich, rozmawianie i prezentowanie.

STRUKTURA ODPOWIEDZIALNOŚCI WEWNĄTRZ PARAFII

REKRUTACJA OSÓB I EDUKACJA

Odpowiedzialnym za organizowanie, koordynowanie i czuwanie nad respektowaniem zasad ochrony małoletnich w parafii jest proboszcz parafii na jej terenie. Do obowiązków proboszcza należy wdrażanie w życie standardów ochrony przed przemocą. Za niezastosowanie się do standardów odpowiedzialność personalnie ponosi proboszcz parafii, również

wobec prawa. Poza odpowiedzialnością za ogół standardów proboszcz, jego współpracownicy i inne osoby mają obowiązki i zadania personalne.

DO OBOWIĄZKÓW PROBOSZCZA NALEŻY:

1. Weryfikacja, delegowanie i edukacja osób pracujących z dziećmi i osobami bezbronnymi w parafii.

2. Każda osoba zaangażowana w parafii i mająca kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi ma obowiązek dostarczenia proboszczowi na jego wniosek informacji z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksualnym/). Dotyczy to również osób mających krótkotrwały kontakt z dziećmi na terenie parafii. Uzyskanie takich danych jest zalecane, chociaż nie stanowi to obowiązku prawnego.

3. Przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do działalności (np. wolontariackiej) związanej z

wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi proboszcz ma obowiązek uzyskania od tej osoby informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX k.k. (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV k.k. (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości) oraz w zakresie art. 189a k.k. (handel ludźmi), art. 207 k.k. (znęcanie się nad osobą najbliższą lub pozostającą w stosunku zależności) oraz przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

4. Jeżeli osoba, z którą proboszcz chce nawiązać stosunek pracy lub dopuścić taką osobę do powyższej działalności, posiada obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, taka osoba musi przedłożyć proboszczowi informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa. Ponadto, taka osoba musi złożyć proboszczowi oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedłożyć proboszczowi informację z rejestrów karnych tych państw. Jeżeli prawo powyższego państwa lub państw nie przewiduje wydawanie informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, taka osoba składa proboszczowi oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV k.k., w art. 189a i art. 207 k.k. oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani. Ponadto taka osoba oświadcza, że wobec niej nie wydano innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy

stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi (Załącznik 1). Oświadczenie składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

5. Jeżeli parafia zatrudnia firmy z zewnątrz lub udostępnia im pomieszczenia, właściciel firmy musi przedstawić proboszczowi oświadczenie o sprawdzeniu swoich pracowników, którzy wejdą na teren parafii i będą mogli mieć kontakt z dziećmi, w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

6. Proboszcz parafii powołuje osobę lub Zespół ds. Prewencji (należy do niego również tzw. osoba zaufana). Wskazane jest, aby były to cieszące się zaufaniem osoby świeckie, odpowiednio przeszkolone i kompetentne, które będą wiedziały, jakie działania w danej sytuacji są stosowne i konieczne. Osoby te ściśle współpracują z proboszczem miejsca, który personalnie ponosi odpowiedzialność za wdrażanie i przestrzeganie standardów oraz za działania interwencyjne. Współpracują również z osobami odpowiedzialnymi w diecezji/zgromadzeniu za prewencję, jak również z delegatem/delegatką ds. ochrony dzieci i młodzieży. Nie mogą być to osoby uwikłane w lojalność środowiskową lub w konflikt interesów. Odpowiadają za wprowadzenie standardów oraz uczestniczą w szkoleniach zgodnie z zasadami wskazanymi przez diecezję, do której parafia należy (każda parafialna grupa duszpasterska może mieć wyznaczoną do tego celu konkretną osobę).

6. Proboszcz parafii powołuje osobę (lub osoby) zaufaną, do której należy przyjmowanie zgłoszeń dotyczących nierespektowania standardów. Osoba zaufana nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów. Obowiązuje ją zasada poufności. Powinna to być osoba faktycznie budząca

zaufanie, posiadająca tzw. kompetencje miękkie, predysponujące ją do kontaktu z osobami skrzywdzonymi.

7. Osobą odpowiedzialną bezpośrednio za interwencję w przypadku zaistnienia przemocy jest zarządca placówki, w tym wypadku proboszcz parafii po konsultacji z delegatem. Powinien czynić to we współpracy z wymienionymi wyżej kompetentnymi osobami.

8. Wszelka działalność dotycząca ochrony oraz interwencji i pomocy musi być dokumentowana. Wpisów w rejestrze zdarzeń dokonują osoby bezpośrednio zaangażowane w daną aktywność, ale za bezpieczne przechowywanie notatek odpowiedzialny jest proboszcz. Rejestr (Załącznik 3) prowadzi się zgodnie z zasadami ochrony danych wrażliwych.

8. Każda osoba, która na zlecenie proboszcza ma kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi, musi podpisać oświadczenie o zapoznaniu się z polityką ochrony dzieci i zobowiązaniu do jej przestrzegania (Załącznik 2).

OBOWIĄZKI DUSZPASTERZY DZIECI:

1. Czuwać nad własną dojrzałością emocjonalną, psychiczną, duchową.

2. Starać się o dobór żywo wierzących, rzetelnych, zweryfikowanych i odpowiednio przeszkolonych osób do pełnienia funkcji animatorów, wychowawców itd.

3. Wspierać dzieci w ich rozwoju ku dojrzałości.

4. Dbać o respektowanie zasad kultury (wobec dzieci i między nimi).

5. Czuwać nad równym traktowaniem wszystkich dzieci, z uwzględnieniem ich szczególnych potrzeb i osobistych

uwarunkowań.

6. Dbać o przestrzeganie prawa do nienaruszalności cielesnej i prywatności.

7. Organizować działania duszpasterskie w miejscach bezpiecznych.

8. Utrzymywać możliwie żywy i transparentny kontakt z rodzicami dzieci.

9. Dbać o przestrzeganie zasad prywatności i ochrony wizerunku oraz danych osobowych dzieci (Załącznik 5).

EDUKACJA DZIECI ORAZ OSÓB BEZBRONNYCH W OCHRONIE SWOICH GRANIC

„Edukacja to szczepionka na przemoc" przekonywał Edward James Olmos. Zapobieganie sytuacjom sprzyjającym wykorzystaniu odbywa się również poprzez kształtowanie świadomości dzieci. W parafii istnieje możliwość zadbania o taką edukację. Szkolenia, np. w konwencji warsztatów, powinny prowadzić osoby odpowiednio do tego przygotowane. Powinny one obejmować formację dzieci do reagowania poprzez asertywne zachowanie oraz informowanie odpowiednich osób dorosłych w sytuacjach, w których są świadkami lub doświadczają od dorosłych albo innych dzieci jakiejkolwiek krzywdy (fizycznej, seksualnej, słownej, emocjonalnej itd.). Do takiej krzywdy między innymi należy:

– pozostawianie dzieci bez opieki;

– okazywanie niechcianej czułości;

– próby nawiązywania kontaktu w miejscach odosobnionych;

– epatowanie nagością oraz zapraszanie, zwłaszcza indywidualnie, do miejsc takich jak np. sauna;

– przekraczanie granic nienaruszalności cielesnej;

– zbyt intensywne dążenie do osobistego kontaktu;

– infantylne zachowania opiekunów;

– prowokacja i wciąganie w sytuacje dwuznaczne;

– prezentowanie nieodpowiednich i wulgarnych treści (zwłaszcza materiałów o charakterze erotycznym, pornograficznym, obrazujących przemoc lub w inny sposób przyczyniających się do dyskomfortu);

– nadmierne i indywidualne obdarowywanie prezentami i inne formy faworyzowania;

– brak empatii i wrażliwości na potrzeby dzieci;

– proponowanie, używanie alkoholu lub środków psychoaktywnych itp. lub bycie pod ich wpływem.

SZKOLENIE I STAŁE WSPARCIE DLA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROFILAKTYKĄ

Ochrona przed krzywdzeniem wpisana jest w misję Kościoła katolickiego powierzoną mu przez Pana Jezusa. Dlatego każdy przełożony w Kościele, osoby uczestniczące w jego misji przez pracę i zaangażowanie duszpasterskie czy pracę z dziećmi i osobami bezbronnymi powinni posiadać potrzebną wiedzę na temat ochrony dzieci i osób bezbronnych przed przemocą i dzielić się nią z rodzicami i dziećmi.

1. Pracownicy i wolontariusze w parafii otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w parafii – kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem. Szkolenie może prowadzić osoba odpowiedzialna w parafii za prewencję.

2. Pracownicy i wolontariusze pełniący funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną wiedzę dotyczącą:

– rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);

– rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania

seksualnego);

– strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);

– rozmowy z dzieckiem/nastolatkiem/osobą bezbronną na temat krzywdy;

– rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy;

– zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;

– innych zaleceń obowiązujących w danej placówce/miejscu duszpasterskim.

3. Każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi powinna otrzymać zaświadczenie o udziale w szkoleniu.

4. Każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi co dwa lata uczestniczy w jednodniowym szkoleniu z zakresu prewencji. Treść tych szkoleń przygotowana jest przez osobę odpowiedzialną w diecezji/zakonie za prewencję.

5. Szkolenia prowadzą odpowiednio przygotowane oraz kompetentne w dziedzinie ochrony dzieci i osób bezbronnych osoby, które są delegowane przez diecezję/zakon do pełnienia takich zadań.

6. Osoby odpowiedzialne za prewencję w parafii poza wiedzą z pkt 1 i 2 powinny mieć także wiedzę na temat:

budowania systemu prewencji zgodnego z wymogami Kościoła i ustaw państwowych (obecnie tzw. „Ustawa Kamilka” i Krajowy Plan Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich na lata 2023-2026 oraz Wytyczne KEP, dokument prewencji KEP);

podstawowych procedur prawnych (kanonicznych i przewidzianych

przez Kodeks karny);

czynników ryzyka i czynników ochronnych;

funkcjonowania w środowisku lokalnym placówek pomocowych;

procedur ustalonych dla danej parafii.

7. Za szkolenie tych osób odpowiada osoba odpowiedzialna za prewencję w danej diecezji/zakonie. Na szkolenie zaprasza osoby posiadające kompetencje potwierdzone odpowiednim dokumentem.

8. Osoby odpowiedzialne za prewencję w danej parafii uczestniczą raz w roku w spotkaniu odpowiedzialnych za prewencję w danej diecezji.

ODNIESIENIE DO DIECEZJI OPOLSKIEJ

Zgodnie z kan. 515 § 1 oraz kan. 519 Kodeksu Prawa Kanonicznego opiekę duszpasterską nad parafią sprawuje proboszcz pod władzą biskupa. W materii Ochrony dzieci i młodzieży wynikają z tego następujące konsekwencje:

1. Biskup jest bezpośrednio odpowiedzialny za posługę proboszczów oraz wikariuszy, którzy posługę pełnią pod jako współpracownicy proboszcza i pod jego władzą (kan. 545 § 1 Kodeksy Prawa Kanonicznego).

2. Do Biskupa i osób przez niego delegowanych należy weryfikacja, delegowanie i edukacja kapłanów, osób konsekrowanych i świeckich pracujących z dziećmi i z osobami bezbronnymi w duszpasterskim towarzyszeniu parafialnym.

3. Do biskupa należy rozwijanie profilaktyki w ramach Ochrony dzieci w duszpasterstwie parafialnym. W tym celu biskup powołuje Zespół ds. prewencji w ochronie małoletnich i bezradnych w Diecezji Opolskiej, który jest

odpowiedzialny za wdrażanie i realizację programów Ochrony

dzieci w duszpasterstwie parafialnym oraz instytucjach diecezjalnych.

4. Na poziomie diecezjalnym zapewniane są szkolenia i warsztaty mające na celu wsparcie księży, a nade wszystko proboszczów, we wprowadzaniu Standardów ochrony dzieci w duszpasterstwie parafialnym.

5. Biskup wskazuje proboszczom oraz członkom przy parafialnych Zespołów ds. Prewencji konkretne instytucje służące profesjonalną pomocą we wprowadzaniu, rozwijaniu oraz prawidłowym stosowaniu Standardów ochrony dzieci w duszpasterstwie parafialnym.

6. Biskup (osobiście bądź przez delegowane do tego osoby) ma prawo oraz obowiązek przeprowadzania regularnych audytów w poszczególnych parafiach celem monitorowania poprawności wdrażania i realizowania Standardów ochrony dzieci w duszpasterstwie parafialnym, co czyni przy okazji wizytacji biskupiej, wizytacji dziekańskiej lub w inny wskazany przez siebie sposób.

7. W przypadku księży dopuszczających się przestępstw motywowanych seksualnie osobą odpowiedzialną za interwencję jest Delegat biskupa ds. Ochrony dzieci i młodzieży i do niego należy się każdorazowo zwracać.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA

W SYTUACJI ZGŁOSZENIA KRZYWDY

1. W przypadkach przemocy fizycznej bądź seksualnej, gdy sprawcą jest osoba dorosła lub dziecko, należy zgłosić ten fakt do proboszcza (w przypadku, kiedy sprawcą jest osoba duchowna do delegata) i w porozumieniu z nim, zgodnie z prawem do organów ścigania. Niemiejże w każdej sytuacji zalecane jest skonsultowanie się z delegatem.

2. Gdy sprawa dotyczy niewłaściwego zachowania osób świeckich

zatrudnionych w parafii bądź wolontariuszy, sprawę należy zbadać i podjąć adekwatne kroki w zależności od tego, czego dotyczyło to zachowanie. Każdorazowo należy podjąć z tą osobą rozmowę i jeśli zajdzie taka potrzeba, to okresowo lub stale wycofać ją z pracy duszpasterskiej.

3. Jeśli niewłaściwe zachowanie dotyczy dziecka, należy o tym zawiadomić jego rodziców i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.

4. Jeśli sprawa dotyczy niewłaściwych zachowań dzieci wobec siebie nawzajem, należy niezwłocznie zawiadomić rodziców dzieci i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.

5. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń współpracuje z proboszczem i delegatem diecezjalnym.

6. Każda informacja o niewłaściwym zachowaniu powinna być traktowana poważnie, gdyż jest działaniem prewencyjnym.

7. Jeśli jakakolwiek osoba dorosła zaangażowana w pracę duszpasterską w parafii dowie się od dziecka, że doświadcza ono przemocy, automatycznie ma obowiązek zastosowania się do art. 304 k.p.k. mówiącego o tym, że każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

POMOC OSOBOM SKRZYWDZONYM

1. Każda osoba, która mówi o doświadczanej przez siebie krzywdzie, winna zostać przyjęta z szacunkiem i uważnie wysłuchana.

2. Pomoc osobie skrzywdzonej należy organizować w porozumieniu z diecezjalnym duszpasterzem osobom skrzywdzonych w diecezji.

3. Osoba skrzywdzona powinna otrzymać informację o możliwych formach pomocy, z której może skorzystać na terenie parafii lub poza nią.

4. W sytuacji, gdy osoba wskazana jako sprawca jest kapłanem lub inną osobą zaangażowaną w parafii, należy jak najszybciej zapewnić bezpieczeństwo osobie skrzywdzonej (np. przez niedopuszczanie do niej osoby wskazanej lub podejrzanej o krzywdę). Następnie należy jej udzielić pomocy, jakiej potrzebuje. Osoby poszkodowane nie powinny być obarczane kosztami udzielanej im pomocy.

5. Troska duszpasterska wobec osoby skrzywdzonej i jej bliskich polega przede wszystkim na życzliwym wysłuchaniu i pomocy w odbudowaniu jej więzi z Bogiem i zaufania do Kościoła. Jeśli osoba skrzywdzona należała do jakiejś grupy parafialnej, również inni uczestnicy tej grupy powinni otrzymać pomoc duszpasterską i ewentualnie psychologiczną.

6. Jeśli osobą skrzywdzoną jest dziecko, pomoc powinna otrzymać również jego rodzina.

7. Parafianie powinni być we właściwy sposób poinformowani o tym, co się wydarzyło oraz otrzymać stosowną pomoc. Należy przy tym zachować zasadę ochrony dobrego imienia osoby skrzywdzonej.

8. Jeśli zgłoszenie dotyczy przestępstwa określonego w prawie karnym i/lub kanonicznym, osoba przyjmująca zgłoszenie postępuje zgodnie z procedurami zawartymi w Wytycznych KEP.

9. Jeśli zgłoszenie dotyczy innej krzywdy czy niewłaściwego zachowania, osoba zgłaszająca otrzymuje informację o podjętych w sprawie krokach.

10. Wszelkie działania i uzyskane informacje objęte są zasadą poufności, ale osoby skrzywdzonej nie wolno zobowiązywać do zachowania tajemnicy.

POMOC SPRAWCY

1. Do parafii mogą należeć osoby, które są oskarżone o różne przestępstwa bądź mają wyrok w zawieszeniu lub też wróciły do

środowiska po odbytym wyroku. Nie mogą one pracować z dziećmi, natomiast powinny zostać objęte pomocą duszpasterską.

2. W sytuacji, gdy oskarżonym jest dziecko, należy współpracować z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i potrzebne. Ich również dobrze jest otoczyć opieką duszpasterską.

3. W sytuacji, gdy osobą oskarżoną jest kapłan lub osoba konsekrowana, należy zastosować się do wskazań uzyskanych od biskupa miejsca lub przełożonych. Wobec takiej osoby powzięte zostają kroki przewidziane przez Wytyczne KEP.

4. Gdy osobą oskarżoną jest świecki pracownik lub wolontariusz parafialny, należy odsunąć taką osobę od podejmowanej pracy na czas wyjaśnienia sprawy lub do czasu decyzji prokuratury oraz objąć ją opieką duszpasterską.

5. W procesie wyjaśnienia sprawy oraz w podawaniu informacji należy również zadbać o zachowanie ochrony dobrego imienia domniemanego sprawcy.

6. W przypadku zaistnienia fałszywego oskarżenia, jeśli zarzuty nie zostaną potwierdzone, a oskarżenie znane było osobom postronnym, należy przekazać im informację o niewinności oskarżonego w formie komunikatu biskupa miejsca lub delegata.

Pielgrzymka Roku Świętego oraz czar Umbrii

Już od wielu lat o tej porze roku planujemy parafialną pielgrzymkę na rok następny. Byliśmy już w wielu miejscach.

Tym razem nie wypada nie odwiedzić Rzymu w związku z Rokiem Jubileuszowym 2025. Nawiedzenie grobów Apostołów św. Piotra i św. Pawła oraz największych bazylik rzymskich to nasz cel pierwszorzędny w Roku Świętym. Oczywiście, chcemy też zyskać wszelkie łaski tego Roku i tego miejsca. Rzym ma swój niepowtarzalny urok szczególnie z powodu Watykanu i bazyliki św. Piotra. Wędrowanie do pozostałych bazylik wiąże się także z poznawaniem innych miejsc stolicy Włoch, a przynajmniej jej najważniejszych symboli, jak np. Colosseum. Miło na własne oczy widzieć miejsca, które znamy z reportaży telewizyjnych.

Jednak Rzym, choć jest miastem niezwykłym, włącznie z Watykanem, stanowi tylko istotną cząstkę tego ogromnego piękna jakim jest Italia. Tam właściwie każde małe miasteczko ma swój niepowtarzalny urok. Również każdy region tego kraju. Tym razem wybraliśmy Umbrię, która stanowi ojczyznę św. Franciszka z Asyżu. Umbria to zielone serce Włoch i – obok Toskanii – region z najwspanialszymi miasteczkami położonymi na wzgórzach. W minionym roku Umbria zajęła pierwsze miejsce w rankingu światowych regionów: Lonely Planet’s Best in Travel List 2023. Jednak specyficzny charakter tego regionu wynika z tego, że jest to kraina wielu wielkich świętych, znanych i czczonych na całym świecie. I można się zastanawiać, czy to ta piękna ziemia wyrzeźbiła tylu świętych, czy może odwrotnie, to oni, ich niezwykłe życie i człowieczeństwo dodało splendoru i piękna tej ziemi, jaką jest Umbria. Nasza pielgrzymka, jak Bóg pozwoli, będzie kroczyć szlakiem miejsc związanych ze św. Franciszkiem. Zaczniemy od uroczej miejscowości w górach gdzie Biedaczyna z Asyżu zbudował pierwszą stajenkę. Chodzi o Greccio. Po drodze odwiedzimy miejsca związane z św. Ritą i św. Benedyktem z Nursji, by w końcu dotrzeć do samego Asyżu. Ciekawym miejscem jest również Montefalco, miasteczko wzniesione na szczycie wzgórza znane jako „balkon Umbrii”. W jednym z przewodników czytamy: *Jedne z najpiękniejszych w świecie widoków na falujące wzgórza, winnice i gaje oliwne, jakie roztaczają się z Montefalco, czynią to miejsce jednym z obowiązkowych przystanków w podróży po umbryjskim regionie,*

zaraz obok ikonicznego Asyżu, czy Perugii, gdzie cieszyć się można sztuką, kulturą, dobrym winem i jedzeniem w niezwykle odprężającym otoczeniu. Tam też zwiedzimy muzeum poświęcone św. Franciszkowi. Nie ominiemy też Gubbio, które mocno zapisało się w historii św. Franciszka. Warto dodać, że obecnie w Asyżu znajduje się ciało bł. Carlo Acutisa, którego kanonizację Kościół zapowiada na najbliższy kwiecień. Może więc spotkamy kolejnego świętego, już nie w Asyżu a w Rzymie. Ostatnim miejscem, które zamierzamy odwiedzić jest słynne Loreto znajdujące się w regionie Marche, a więc poza Umbrią. Udamy się tam w drodze na lotnisko w Anconie. Jak zawsze gorąco zachęcamy do wyjazdu. I jak zawsze bogate oczekiwania duchowe postaramy się połączyć z dobrym wypoczynkiem. Jestem przekonany, że i tym razem zamiar ten uda nam się zrealizować. **[ks. proboszcz Piotr]**

Gaudete – Radujcie się

Jeszcze dobry tydzień pozostał do Bożego Narodzenia, a Kościół już wzywa nas do radości: *Gaudete – Radujcie się zawsze w Panu*. Nie można się nie radować gdy człowiek uświadamia sobie, że Bóg jest zawsze, w każdej chwili, tak blisko nas. Dzisiaj tak wiele mówi się o skłonnościach do depresji, także wśród młodych, o smutku, o poczuciu samotności. Niby żyjemy w świecie totalnej komunikacji. Prawie każdy, w każdej chwili ma w zasięgu ręki, a właściwie trzyma w ręce komórkę. Dostęp do świata, do dowolnej znajomości, w każdej chwili, w każdym miejscu. A jednak, prócz chwilowych doznań, może nawet uniesień, stan ducha nie polepsza się, a życie ogarnia duchowa pustka. Obserwując przedświąteczną gorączkę, która już trwa od miesiąca, można by pomyśleć, że niecierpliwie czekamy na przyjście Pana, choć wiemy, że to zwykła komercja. Ale bądźmy dobrej myśli wszystko to, bardziej czy mniej, budzi w nas, w

naszych dzieciach, te najpiękniejsze uczucia. Radość Kościoła, na tydzień przed świętami jest całkiem na miejscu, a jest to radość różowa (kolor szat liturgicznych), jak kolor nieba o świcie zapowiadający blask przyjścia Chrystusa. Kolor nadchodzącej Światłości. Chrystus jest dla nas Światłością, jak wschodzące słońce. Dlatego każdy może dzisiaj zacząć od nowa, od świtu, od różowego koloru zwiastującego narodziny Światłości, w świetle której możemy rozpoznać wszystkie kolory po imieniu: czarne jako czarne, złote i brudne, i czyste i brzydkie. Jasne i ciemne. **[prob.]**